

KORYTO (49) sb n

Oba o jasne.

sg N koryto (18). ◇ G koryta (7). ◇ A koryto (5). ◇ I korytem (2). ◇ L korycie (5). ◇ pl N koryta (2). ◇ G koryt (1). ◇ A koryta (5). ◇ L korytách (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Wielkie podłużne naczynie drewniane; concha Calep; vas Cn (26) : Concha – [...]. Nieczky, korito. Calep 231a.*

a. *Przeznaczone do karmienia i pojenia bydła, żłób; aquarium Calep; alveus, aqualiculus, canalis Cn (18) : GroicPorz mmv; Leop Gen 30/41; Y wylála nátychmiałth wodę z wiádrá w koryto [in canale] BibRadz Gen 24/20; Mącz 42c; iż świnié páść mułiał [marnotrawny syn]/ á młoto iádác mułiał s korytá plugáwego póspołu z nimi. RejZwierc 178v; WerKaz 299; Aquarium – Korito do napawaniá bidła. Calep 86a.*

Zwrot: »nalać koryto« = impluere canalis Vulg, PolAnt (2): y náliawłzy pełno korytá/ chćiály nápoić trzody oycá fwego. Leop Ex 2/16; BudBib Ex 2/16.

Wyrażenia: »studzienne koryto« (2): Fontinale lavacrum, Brunnen trog. Studzyenne koryto. Murm 23; BartBydg 59b.

»świnie (a. świńskie) koryto« (5): Murm 148; Aqualiculus. Sewtrog. Swinie korito. Mymer¹ 28v; BartBydg 12b; Mącz 13b; Calep 86a.

Przen: Wyżywienie (2) :

Zwrot: »podnieść, podniesienie koryta« = zmniejsić dawkę żywności, dawać mniej; deducere cibum; attenuatus victus Mącz (1 : 1): Deducere cibum, Podnieść korytá/ to yeft/ vyąc obroku. Mącz 96c, 449a.

b. *Służące do przechowywania produktów spożywczych; orca Mącz; lacus, linter, naustibulum, navia Cn (4) : Niech ten będzie kuchmiłtrem/ będziec ich obficie/ Boć ie [krupy] mułi gdzie pewnie zácierác w korycie. RejFig Bb3; Mącz 267d; GostGosp 10.*

Wyrażenie: »koryto pytlowe« (1): Farinarium, Mączna skrziniá/ Koryto pitlowe. Mącz 118a.

c. *Przeznaczone do kąpieli, rodzaj wanny; miliarium Cn (3) : SienLek 116; iefli grzbiet [błotem z cieplicznych wód obkładać]/ korytá podobno potrzebá/ álbo láżienki wolno ciepłéy. Oczko 17, 27.*

2. *Podłużne urządzenie drewniane, otwarte z obu węższych końców, służące do przepuszczania wody z jednego zbiornika do drugiego; canalis Calep, Cn; incile Calep (11) : by fye y Grobla nie miáła trząść kiedy Młyn miele/ y ty korytá którymi wodá idzie ná kołá mułzą fye w Grobléy rułzyć. Strum I2, G2v [4 r.], G4; Calep 156a [2 r.].*

Wyrażenia: »koryto dłubane« (1): Kłáďá teź drudzy [...]/ korytá dłubáné ná cztery gránie Strum G2.

»pełne koryto« (1): á kiedy wodę pułćifz z Stáwu pełnym korytem/ tedy ie wodá werwie/ á ziemiá fye po trórze będziec fypála/ áź fye Staw przerwie. Strum G2v.

Szereg: »kanał albo koryto« (1): Incile – Kanał albo korito ktorim wode rzeki prziwodziłz. Calep 520a.

3. *Łodka wydrążona w drzewie, czołno; linter Mącz, Calep, Cn; navia Cn (11)* : przyplłynęło k nam do okrętow o sob kilkã dziefiãt/ niektorzy w pław niektorzy w korytach *BielKron* 447, 441, 442, 444, 447v, 452v [2 r.]; *Linter, Koryto/ Też czołn/ Monoxylon/ Czołn z yednego drzewã wyciofány. Mącz* 195a, 42c; *Calep* 606b; *Podrąbił Olfzã ná rudãwym błoćie/ Y tãk w porywczã koryto vrobił KlonFlis* C3.

W charakterystycznych połączeniach: koryto urobić; w korycie jechać, wieźć (2).

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1)* : [testament Leonarda szewca z Pułtuska:] 400 cementi coritho dapne przekadek *ZapMaz III T* 1/451v.

Synonimy: 1. niecki, żłob; 2. fasa, kanał, rura, rynna; 3. czołn.

AŻ